

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до проєкту постанови Кабінету Міністрів України
“Про внесення змін до Ліцензійних умов провадження господарської
діяльності з перевезення пасажирів, небезпечних вантажів та небезпечних
відходів залізничним транспортом”

1. Мета

Проєкт постанови Кабінету Міністрів України “Про внесення змін до Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з перевезення пасажирів, небезпечних вантажів та небезпечних відходів залізничним транспортом” (далі – проєкт акта) розроблено Державною службою України з безпеки на транспорті з метою удосконалення правового регулювання ліцензування провадження господарської діяльності з перевезення пасажирів, небезпечних вантажів та небезпечних відходів залізничним транспортом та приведення положень Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з перевезення пасажирів, небезпечних вантажів та небезпечних відходів залізничним транспортом, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 09 грудня 2015 року № 1168 (далі – Ліцензійні умови), у відповідність із Законом України від 02 жовтня 2019 року № 139-IX “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення порядку ліцензування господарської діяльності”.

2. Обґрунтування необхідності прийняття акта

Відповідно до пункту 2 частини другої статті 3 Закону України “Про ліцензування видів господарської діяльності” (далі – Закон) орган ліцензування для цілей цього Закону за відповідним видом господарської діяльності розробляє проєкти ліцензійних умов і змін до них та подає їх в установленому порядку на затвердження Кабінету Міністрів України, якщо інше не встановлене законом.

Водночас чинні Ліцензійні умови не відповідають вимогам Закону України “Про ліцензування видів господарської діяльності” у зв’язку із внесенням до нього змін Законом України від 02 жовтня 2019 року № 139-IX.

Необхідність внесення змін обумовлена також потребою у здійсненні дерегуляції та спрощенні кадрових вимог до ліцензіатів у частині встановлення стажу роботи для особи, відповідальної за організацію перевезень пасажирів або небезпечних вантажів та/або небезпечних відходів. Разом із тим, зменшення стажу для особи, відповідальної за організацію перевезень пасажирів або небезпечних вантажів та/або небезпечних відходів, а не відмова від його наявності, обумовлені особливостями провадження виду господарської діяльності, що підлягає ліцензуванню – господарська діяльність за таким видом як перевезення пасажирів, небезпечних вантажів та небезпечних відходів залізничним транспортом або за такими частинами виду як 1) перевезення пасажирів залізничним транспортом; 2) перевезення небезпечних вантажів та небезпечних відходів залізничним транспортом. Даний вид господарської

діяльності здійснюється, в тому числі, з урахуванням необхідності забезпечення безпеки громадян та охорони навколишнього природного середовища. Так, стаття 11 Закону України “ Про залізничний транспорт” встановлює, що підприємства залізничного транспорту загального користування забезпечують безпеку життя і здоров'я громадян, які користуються його послугами, а також безпеку руху поїздів, охорону навколишнього природного середовища згідно з чинним законодавством України.

Згідно з пунктом 3 статті 13 Директиви 2004/49/ЄС Європейського Парламенту та Ради “Про безпеку залізниць у Співтоваристві, яка вносить зміни до Директиви Ради 95/18/ЄС про ліцензування підприємств залізничного транспорту та до Директиви 2001/14/ЄС про розподіл потужностей залізничних інфраструктур та стягнення платежів за використання залізничної інфраструктури та про сертифікацію безпеки” (Директива про безпеку на залізницях) від 29 квітня 2004 року, положення якої мали бути впроваджені протягом 8 років з дати набрання чинності Угодою про асоціацію, “при наймі на роботу нових машиністів, персоналу для супроводу поїздів та персоналу, що виконує суттєві завдання із підтримання безпеки, залізничні підприємства повинні мати можливість зважати на отримані раніше на інших залізничних підприємствах будь-які тренінги, кваліфікацію та досвід. З цією метою таким членам персоналу надається право мати доступ, робити копії та надавати усі документи, що засвідчують проходження тренінгів, рівень кваліфікації та досвід.”. Відсутність вимоги щодо конкретно встановленого стажу роботи у осіб, відповідальних за організацію перевезень, фактично позбавляє здобувачів ліцензії можливості зважати на отриманий раніше на інших залізничних підприємствах досвід”.

Спрощення кадрових вимог до ліцензіатів у частині встановлення стажу роботи для особи, відповідальної за організацію перевезень пасажирів або небезпечних вантажів та/або небезпечних відходів обумовлює необхідність уніфікації кадрових вимог до здобувачів ліцензії та ліцензіатів. Так, частиною першою статті 9 Закону визначено, що ліцензіат зобов'язаний виконувати вимоги ліцензійних умов відповідного виду господарської діяльності, а здобувач ліцензії для її отримання - відповідати ліцензійним умовам. Таким чином, ліцензійні умови повинні містити однакові вимоги як щодо здобувача ліцензії так і ліцензіата.

Окрім цього, частина тринадцята статті 9 передбачає, що ліцензійні умови повинні відповідати принципам державної політики у сфері ліцензування. До останніх, зокрема відносяться:

принцип законності, змістом якого, серед іншого є положення, що вимоги ліцензійних умов мають бути однозначними, прозорими та виключати можливість їх суб'єктивного застосування органами ліцензування чи ліцензіатами. Даний принцип порушено у чинних Ліцензійних умовах неоднозначними підходами до здобувачів ліцензії та ліцензіатів;

принцип рівності прав суб'єктів господарювання, яким встановлено, що повинно бути забезпечено при отриманні ліцензії рівність прав суб'єктів господарювання незалежно від організаційно-правової форми чи форми власності,

якщо інше не встановлено законом. Однак така рівність не забезпечується з огляду на нечіткість формулювання вимог до стажу роботи.

Натомість, підпунктом 3 пункту 6 та підпунктом 3 пункту 7 чинних Ліцензійних умов, передбачено, що для отримання ліцензій здобувач ліцензії, окрім заяви, серед інших, має подати копії документів про стаж роботи у сфері перевезень небезпечних вантажів та/або небезпечних відходів особи, відповідальної за організацію перевезень небезпечних вантажів та/або небезпечних відходів (для отримання ліцензії на провадження господарської діяльності з перевезення небезпечних вантажів та небезпечних відходів залізничним транспортом) чи копії документів про стаж роботи у сфері перевезень пасажирів особи, відповідальної за організацію перевезень пасажирів (для отримання ліцензії на провадження господарської діяльності з перевезення пасажирів). Відповідно, у чинних Ліцензійних умовах, для здобувача ліцензії, строк стажу для відповідальної особи не визначений, що призводить до неоднозначності тлумачення такої норми та нерівності прав осіб, з якими здобувач ліцензії укладає трудовий договір чи цивільно-правовий договір

З урахуванням зазначеного виникає потреба внесення відповідних змін до Ліцензійних умов.

3. Основні положення проєкту акта

Проєкт акта передбачає:

врегулювання питання форм і змісту заяв про отримання ліцензії/розширення провадження виду господарської діяльності, про переоформлення ліцензії, про зупинення дії ліцензії, про відновлення дії ліцензії, про анулювання дії ліцензії повністю або частково, про звуження провадження виду господарської діяльності;

приведення вимог у відповідність із положеннями законів України “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення порядку ліцензування господарської діяльності” від 02 жовтня 2019 року 139- IX, зокрема у частині наявності матеріально-технічної бази, що забезпечує доступність місць провадження господарської діяльності для маломобільних груп населення із зазначенням доступних засобів (обладнання) (у випадку здійснення перевезень пасажирів);

врегулювання кадрових питань особи, зокрема дерегуляція стажу роботи у сфері перевезень небезпечних вантажів та/або небезпечних відходів особи, відповідальної за організацію перевезень небезпечних вантажів та/або небезпечних відходів (для провадження господарської діяльності з перевезення небезпечних вантажів та небезпечних відходів залізничним транспортом) та стажу роботи у сфері перевезень пасажирів особи, відповідальної за організацію перевезень пасажирів (для провадження господарської діяльності з перевезення пасажирів).

4. Правові аспекти

У цій сфері суспільних відносин діють такі нормативно-правові акти:

Закон України “Про транспорт”;

Закон України “Про ліцензування видів господарської діяльності”;

Закон України “Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності”;

Закон України “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення порядку ліцензування господарської діяльності” від 02 жовтня 2019 року № 139-IX;

постанова Кабінету Міністрів України від 11 лютого 2015 року № 103 “Про затвердження Положення про Державну службу України з безпеки на транспорті”;

постанова Кабінету Міністрів України від 02 грудня 2015 року № 1168 “Про затвердження Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з перевезення пасажирів, небезпечних вантажів та небезпечних відходів залізничним транспортом”.

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Реалізація акта не потребує додаткового фінансування з державного чи місцевого бюджетів.

6. Позиція заінтересованих сторін

Реалізація акта не матиме впливу на інтереси окремих верств (груп) населення, об’єднаних спільними інтересами.

Реалізація акта матиме вплив на суб’єктів господарювання, зважаючи на що проект акта підлягає оприлюдненню з метою одержання зауважень і пропозицій від фізичних та юридичних осіб, їх об’єднань, з урахуванням вимог Закону України “Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності”.

Проект акта не стосується питань функціонування місцевого самоврядування, прав та інтересів територіальних громад, місцевого та регіонального розвитку.

Проект акта не стосується соціально-трудової сфери.

Проект акта не стосується сфери наукової та науково-технічної діяльності та не потребує погодження Науковим комітетом Національної ради з питань розвитку науки і технологій.

7. Оцінка відповідності

У проекті акта відсутні положення, які порушують принцип забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, прав та свобод гарантованих Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод.

У проекті акта відсутні положення, які містять ознаки дискримінації.

Проект акта не містить правил і процедур, які мають ризики вчинення корупційних правопорушень.

Громадська антикорупційна, громадська антидискримінаційна та громадська гендерно-правова експертизи не проводились.

8. Прогноз результатів

Проект акта є проектом регуляторного акта.

Проект акта за предметом правового регулювання не містить положень щодо впливу на ринкове середовище; розвиток регіонів, підвищення чи зниження спроможності територіальних громад; ринок праці, рівень зайнятості населення; громадське здоров'я, покращення чи погіршення стану здоров'я населення або його окремих груп; екологію та навколишнє природне середовище, обсяг природних ресурсів, рівень забруднення атмосферного повітря, води, земель, зокрема забруднення утвореними відходами, інші суспільні відносини.

Реалізація акта удосконалить здійснення Державною службою України з безпеки на транспорті ліцензування господарської діяльності з перевезення пасажирів, небезпечних вантажів та небезпечних відходів залізничним транспортом.

Голова Державної служби
України з безпеки на транспорті

Євген ЗБОРОВСЬКИЙ

_____ 2024 р.